

derian. lib. 3. cap. 16. quæ in civitate Grembs reperitur. Ea est optima, quæ est rubicunda, cujus flamma illustris & sincera est, & in qua argenti vivi scintillant micæ.

Hoc Cinnabrium nativum cum etiam vel purum reperiatur, quale in *Armenia*, item in *Hassia*, prope *Marpurgum* è fodinis plumbeis extrahitur: vel lapidibus permisceatur, ut in *Ungaria*, *Hartenstein/sum Schlegel* / &c. quandoque in lapide scissili cinereo, bractearum modo, concretum: quandoque in lapide metallico candidissimo sit, semper eligendum est illud, quod purum, & à lapidibus bene separatum est.

CAPUT XXII.

Cinnabaris Mineralis, seu Minii Naturalis vires & usum ante præparationem illius profert.

Cinnabaris Mineralis vires & usum considerare triplici modo nobis animus est; primò enim vires & usum illius ante præparationem contemplantur: deindè præparatæ vires planè admirandas atque ineffabiles tam in genere, quam in specie enarrabimus: & demum crudæ usum mechanicum adjiciemus. Usum Cinnabarii nativi seu Minii fossilis in medicina ante illius præparationem summo pere vitandum esse arbitramur, cum veneficâ qualitate ob spiritus suos *Œriales*, sicuti diximus, non careat; undè *Ausonius Edyl. 12.* jure merito lethiferum illud appellavit hoc versu:

Et quod Germano mistum male lethiferum min?

Id-

Idcirco nos quoque in medicinis internis usum illius non libenter admittimus, licet quidam Chymiatri in contumaci lue *Gallica* pilulas ex Cinnabari compositas esse scribant. In medicamentis pariter externis illius usum quoque libenter non laudamus. Quidam tantummodo Medici & empirici potissimum illo utuntur cum ligno aloes, mirrha, thure, ladano & simil. his enim simul permixtis morbo *Indico* correptos suffiunt; hoc suffumigium bis, ter & quater adhibent, donec copiosum sputum ab ore patientis exeat, vel donec alvi fluxus excitetur. Verum suffumigium illud est ruinosum, est lethiferum, cum multos statim in tremorem & paralyfin incidisse, alios interiisse viderimus. *Joh. Dan. Horstius Pharm. Galeno-Chemic. Catholic. tom. 1. lib. 7. part. 1. cap. 14.* Venena metallica à veteribus dicta sunt; *Ærius*, lithargyrium, color lasurinus, ærugo, scoria ferri, crocus *Ætis*, plumbum ustum, Minium, cerussa, Cinnabaris; ast innocentiam horum, excepto *Ærio* sublimato, ærugine internè adhibitâ, & fumo Cinnabarino satis propugnat *Joh. Hisk. Cardilucius Officin. Sanitat. cap. 88. pag. 355.* Denique in scabie ab ulceribus, etiam contumacibus & rebellibus aliquando usurpatur, si cætera præsidia nihil contulerint. Confer. *Francisci Joelis Oper. Medic. tom. 5. lib. 2. sect. 3. & Jul. Cas. Baricelli lib. 4. de hydronosa natura cap. 2.*